

Zajęcia wyrównawcze z języka polskiego; kl. VIII; 11.05.

Przeczytaj jeszcze raz o tych środkach stylistycznych

Środki stylistyczne

Przenośnia (metafora)- to jeden z głównych środków stylistycznych, który poprzez nietypowe połączenie wyrazów uzyskuje nowe (metaforyczne) znaczenie; nieco inne niż to, które wynikłoby ze znaczenia poszczególnych wyrazów. Szczególnym przykładem metafor są: animizacja (ożywienie) i personifikacja.

Animizacja zwana inaczej ożywieniem- to nadawanie przedmiotom, zjawiskom, pojęciom właściwości istot żywych- ludzi i zwierząt.

Animizacja wprowadza elementy ruchu , dzięki niej tekst staje się bardziej dynamiczny, np. drzewo drgnęło, chwile biegną, gwiazdy patrzą na nas, kamienie ruszyły się.

(tego wiersza nie musisz przepisywać do zeszytu; przeczytaj go)

szły lipy
gubiły kwiat.
mały byłem żaglem łez nakryty,
ale to się chyba nie zmieści
w ramach szytej
opowieści

(J. Czechowicz- Dawniej)

Personifikacja (uosobienie)- nadawanie przedmiotom, zjawiskom przyrody, pojęciom abstrakcyjnym cech ludzkich. .

Przedmioty, zjawiska, pojęcia, rośliny, zwierzęta mogą zachowywać się, odczuwać i wykonywać rozmaite czynności właściwe ludziom, np. skowronek zapłakał, słońce myślało, kwiaty uśmiechały się, lew przemówił).

(tego wiersz nie musicie przepisywać do zeszytu)

Czeremchy, ukwiecone szarym jak pył kwiatem

Kłaniały się ręką do ziemi-

Tu przy nich, w cieniu topoli,

Pod jej rozmownym liściem.

Siadywali rowerzyści zakurzeni.

Poeci, najmłodszy wieszcz.

(Maria Pawlikowska-Jasnorzewska- Na Księżycu)

Przypomnienie treści lektury ” Balladyna” Juliusza Słowackiego.

Balladyna i Alina mieszkały wraz z matką w skromnej chacie. Wdowa marzyła o tym, aby wydać córkę bogato za męża. Szczególnie troszczyła się o starszą – Balladynę. Gdy do chaty zawitał (za sprawą czarów Goplany) hrabia Kirkor, chwaliła zwłaszcza urodę i zalety Balladyny.

Ponieważ Kirkor nie mógł się zdecydować, którą z panien wybrać, o tym, kto zostanie jego żoną, miał zadecydować „konkurs” zbierania malin. Dziewczęta rano wyruszyły do lasu, pracowita Alina szybko zebrała pełny dzban, a Balladyna wciąż miała pusty. Zazdrość i żądza zdobycia bogactwa stały się więc motywem popełnienia przez nią pierwszej zbrodni. Kara-

świadectwem wciąż przypominającym jej o winie – była krwawa plama na czole, która przykrywała opaską.

Potem Balladyna zabiła i podała polecenia zabicia wszystkich, którzy jej zagrażali- znali tajemnicę jej pochodzenia, wiedzieli o zabiciu Aliny i stali na drodze do tronu. Gdy odbywa się sąd i Balladyna ma wydać wyrok na każdego, kto jest winien zabójstwa, zgodnie ze zwyczajem ogłasza wyroki śmierci. W pewnym momencie, gdy sprawa dotyczy zabicia Aliny, zamiast powiedzieć: „ Winien jest śmierci” , mówi: „ Winna” , co wywołuje zdziwienie obecnych. Bohaterka już właściwie wie, że nie uniknie kary. Ostatnią osobą wnoszącą skargę jest starsza kobieta, która została wyrzucona z domu przez córkę, błąkała się podczas burzy po lesie i straciła wzrok. Gdy kobieta dowiaduje się, że wyrodna córka zostanie skazana na śmierć, nie chce zdradzić jej imienia. Zostaje zatem skazana na tortury. Umiera, nie wydawszy córki. Balladyna ogłasza wyrok śmierci na złą córkę, choć przychodzi jej to z trudem i ginie rażona piorunem. Spotkała ją zatem sprawiedliwa kara.